

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА «ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВЕ МИСТЕЦТВО»

Початковий, основний та вищий рівні

«Схвалено науково-методичною комісією з позашкільної освіти науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України» (протокол №3 від 29.12.2015).

Автори:

І. В. Вержбицька, керівник Зразкового художнього колективу «Студія образотворчого мистецтва «Бджілка», керівник гуртка-методист Центру дитячої та юнацької творчості «Шевченківець»,
Л. Ю. Лебідь, педагог Зразкового художнього колективу «Студія образотворчого мистецтва «Бджілка», керівник гуртка-методист Центру дитячої та юнацької творчості «Шевченківець», м. Києва.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Декоративно-ужиткове мистецтво є невід'ємною частиною художньої культури, воно єднає минуле із сьогоденням, зберігаючи національні художні традиції. Цей вид мистецтва належить до сфер створення матеріальних та духовних цінностей і є потужним джерелом досвіду людства, яке живить сучасну художню культуру. Актуальність навчальної програми пов'язана з посиленням ролі декоративного мистецтва у сучасному житті, а також зростанням інтересу до народної творчості та новітніх технік декорування, що в свою чергу, визначає актуальність та доцільність його вивчення.

Особливої уваги у вирішенні проблем позашкільної освіти набувають питання розвитку художніх здібностей дітей, формування основ художньо-естетичної культури. Створення навчальної програми обумовлено необхідністю формуванню різносторонньо розвиненої особистості, розвитку інтересу до культури рідного краю та надбань світової культури, поваги до мистецьких здобутків народних майстрів, вихованню патріотизму, самореалізації та подальшому професійному самовизначенню вихованців.

Специфіка програми полягає у тому, що вона є комплексною, в ній поєднано розмаїття видів декоративно-ужиткового мистецтва як окремих дисциплін, які викладаються з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей. Особливий акцент у змісті програми зроблено на послідовне засвоєння мистецьких стилів та явищ художньої культури через практичне застосування видів та технік декоративно-ужиткового мистецтва у виготовленні стилізованих виробів, присвячених певному періоду української історії, починаючи з давніх часів і до сьогодення. Зміна видів творчої діяльності

дозволяє не згаснути інтересу до занять та робить процес навчання більш ефективним.

Навчальна програма «Декоративно-ужиткове мистецтво» реалізується у гуртках художньо-естетичного напрямку та спрямована на вихованців віком від 6 до 18 років.

Програма включає три освітні рівні:

початковий рівень, розрахований на 1 рік навчання – 144 год. на рік (4 год./тиждень);

основний рівень, розрахований на 4 роки навчання: перший - другий роки навчання – 144 год. на рік (4 год./тиждень); третій – четвертий роки навчання – 216 год. на рік (6 год./тиждень);

вищий рівень, розрахований на 1 рік навчання - 324 год. на рік (9 год./тиждень).

Метою навчальної програми є створення умов для творчого розвитку дітей засобами декоративно-ужиткового мистецтва.

Основні завдання навчальної програми:

- ознайомити із декоративно-ужитковим мистецтвом України, багатством та різноманітністю його видів, особливістю його мови, засобами художньої виразності;
- надати знання з основ образотворчої грамоти;
- навчити працювати в різних техніках, створювати предмети декоративно-ужиткового мистецтва;
- розвинути естетичний та художній смак дитини, творчі здібності, образне мислення;
- виховати духовно багату особистість з активною громадянською позицією;
- допомогти вихованцям у професійному самовизначенні;
- розвинути позитивні якості особистості: працелюбство, наполегливість у досягненні мети, відповідальність за результат власної діяльності

Програма побудована концентричним способом, що дозволяє кожен тематичний розділ вивчати поглиблено та з урахуванням їх взаємозв'язку. До програми включені наступні тематичні розділи:

- основи образотворчої грамоти;
- декоративний розпис;
- писанкарство;
- ліплення з пластичних матеріалів;
- паперопластика;
- традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва;
- основи конструювання та дизайну (для вищого рівня).

У розділі **«Основи образотворчої грамоти»** гуртківці послідовно ознайомлюються із видатними явищами українського декоративно-ужиткового мистецтва як частини світової культури, вивчають необхідні для творчої діяльності дисципліни: композицію та основи кольорознавства. Виходячи із поставлених завдань і цілей та враховуючи можливості певного матеріалу, діти навчаються використовувати необхідні виразні засоби, композиційні закони, вивчають колірні системи, декоративну виразність кольору, закони гармонії.

Розділ *«Декоративний розпис»* становить основу програми і займає найбільшу кількість годин. Діти вчаться стилізувати природні форми, будувати візерунки, пізнають закони композиції, опановують навички роботи з фарбами, вивчають народну творчість, знайомляться із різноманітними техніками розпису. На заняттях декоративного розпису діти опановують мистецтво петриківського розпису, розпису по тканині, розпису скла (вітражними фарбами), розпису кераміки.

У розділі *«Писанкарство»* передбачено ознайомлення зі звичаями та обрядами, пов'язаними з виготовленням та використанням писанок, вивчення символіки малюнків та кольорової гами, оволодіння різноманітними техніками оздоблювання яєць.

У розділі *«Ліплення з пластичних матеріалів»* передбачено вивчення різноманітних технік для створення об'ємних і рельєфних образів із різних пластичних матеріалів. Діти засвоюють прийоми ліплення з глини, солоного тіста, воску, пластичних мас, пластиліну та технологію обробки та декорування поверхні виробів.

У розділі *«Паперопластика»* об'єднано мистецтво конструювання та моделювання паперових художніх композицій на площині та створення тривимірних скульптур. До цього розділу входять традиційні українські витинанки, квілінг, орігамі, пап'є-маше тощо. Об'єктами для зображення в цій техніці може бути все: фрукти, квіти, комахи, птахи, тварини, рибки, люди, моделі машин, архітектурні елементи, упаковки, об'ємно-просторові макети.

До розділу *«Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва»* включені ознайомчі заняття із таких видів декоративно-ужиткового мистецтва, які потребують значного часу на засвоєння техніки (вишивка, мереження) або заготовки великої кількості сировини (флористика), спеціальної технічної бази (гончарство, ковальство, різблярство, ювелірні вироби, емалі), а також практичні заняття із опанування сучасних способів декорування (декупаж, патинування, лакування тощо.).

Розділ *«Основи конструювання та дизайну»* пропонується для вищого рівня навчання. Він об'єднує теоретичні знання та практичні завдання з художньо-конструкторської діяльності.

Програма передбачає проведення групових та індивідуальних занять із використанням сучасних традиційних та інноваційних педагогічних та інформаційних технологій, виставки, конкурси, майстер-класи, екскурсії, імпровізації, пізнавальні ігри, навчальні дискусії тощо.

Заняття організовуються за *законами декоративно-ужиткового мистецтва*, що передбачають систему композиційних закономірностей, а саме: традиції, закони цілісності, тектоніки, засоби виразності. Для посилення сприйняття доцільно використовувати синтез мистецтв.

Методами опрацювання навчального матеріалу (залежно від віку гуртківців) є: словесні, наочні, пояснювально-ілюстративні (розповідь, пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, дискусія тощо), репродуктивні (відтворювальні), тренінгові (розвиток знань, набуття вмій і навичок), частково-пошукові (виконання за зразком, під керівництвом педагога).

З метою розвитку та підтримки обдарованих і талановитих вихованців, здобуття ними практичних навичок і для задоволення їхніх потреб у професійному самовизначенні, на вищому освітньому рівні можна використовувати індивідуальне навчання.

Формами контролю за результативністю навчання є підсумкові заняття, участь в конкурсах, виставках, фестивалях.

Початковий рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	2	-	2
Розділ 1. Основи образотворчої грамоти	8	20	28
1.1. Витоки декоративно-ужиткового мистецтва	2	6	8
1.2. Композиція	4	8	12
1.3. Кольорознавство	2	6	8
Розділ 2. Декоративний розпис	8	20	28
2.1 Розпис, як вид декоративно-ужиткового мистецтва	4	10	14
2.2. Крапковий розпис	2	6	8
2.3. Майстри декоративного розпису	2	4	6
Розділ 3. Писанкарство	4	8	12
3.1. Писанкарство в Україні	2	2	4
3.2. Крашанки та крапанки	2	6	8
Розділ 4. Ліплення із пластичних матеріалів	4	18	22
4.1. Ліплення з пластиліну	1	5	6
4.2. Ліплення із солоного тіста	1	5	6
4.3. Ліплення з глини	2	8	10
Розділ 5. Паперопластика	4	16	18
5.1. Паперопластика як вид декоративного мистецтва	1	3	4
5.2. Аплікація	1	5	6
5.3. Оригамі	2	6	8
Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва	6	26	32
6.1. Робота з природним матеріалом	1	7	8
6.2. Плетіння	2	6	8
6.3. Лозоплетіння	1	5	6
6.4. Флористика	2	8	10
Підсумок	-	2	2

Разом	36	108	144
-------	----	-----	-----

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Мета та завдання гуртка. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Санітарно-гігієнічні норми та правила безпеки праці на заняттях. Організація робочого місця. Основні види декоративно-ужиткового мистецтва.

Розділ 1. Основи образотворчої грамоти (28 год.)

1.1. Витоки декоративно-ужиткового мистецтва (8 год.)

Теоретична частина. Мистецтво давніх часів України. Трипільська культура. Орнаменти трипільської кераміки.

Практична частина. Відвідування краєзнавчих та історичних музеїв, тематичних та художніх виставок. Тематична композиція «Трипільська кераміка» (техніка довільна).

1.2. Композиція (12 год.)

Теоретична частина. Поняття композиції. Вибір формату. Центральна статична композиція. Засоби виразності. Мотиви та елементи композиції. Графічність: крапка, лінія, силует, кольорова пляма, ажурне зображення.

Практична частина. Навчальні вправи та творчі завдання на визначення композиційного центру «Сонечко», «Букет», «Зірочки», «Нічне небо» (малюнок фломастерами). Гармонійне розташування на аркуші паперу масивних та витончених частин зображення (композиції на вибір: «Жучки рогачі», «Павучки на павутинці», «Повітряний змій»). Графічна композиція «Первісний танок», «Полювання».

1.3. Кольорознавство (8 год.)

Теоретична частина. Основні кольори, змішування кольорів, поняття фону.

Практична частина. Композиція із використанням трьох основних кольорів. Малювання гуашшю на кольоровому папері (композиції на вибір: «Папужки», «Повітряні кулі», «Табун жирафів», «Бузковий вечір»).

Розділ 2. Декоративний розпис (28 год.)

2.1. Розпис як вид декоративно-ужиткового мистецтва (14 год.)

Теоретична частина. Види декоративного розпису. Реалістичне та стилізоване зображення. Орнамент. Настінний хатній розпис різних регіонів України. Символічні ознаки народного розпису. Мотиви розпису.

Практична частина. Закладка зі стилізованим орнаментальним розписом. Композиції на теми «Осіньна казка», «Дерево життя». Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

2.2. Крапковий розпис (8 год.)

Теоретична частина. Витоки крапкового розпису. Техніка крапкового розпису. Крапковий розпис на кольоровому фоні.

Практична частина. Виконання композиції до зимових свят в техніці крапкового розпису на кольоровому фоні. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

2.3. Майстри декоративного розпису (6 год.)

Теоретична частина. Творчість Марії Приймаченко.

Практична частина. Композиція за мотивами Марії Приймаченко «Фантастичні тварини», «Казкові персонажі». Підготовка та проведення виставок робіт вихованців.

Розділ 3. Писанкарство (12 год.)

3.1. Писанкарство в Україні (4 год.)

Теоретична частина. Історія писанкарства, як виду декоративно-прикладного мистецтва. Українські дослідники та колекціонери писанок. Звичаї та обряди, пов'язані з виготовленням та використанням писанок.

Практична частина. Виконання оздоблення пласкої пасхальної композиції мотивами трипільських орнаментів.

3.2. Крашанки та крапанки (8 год.)

Теоретична частина. Інструменти та матеріали для роботи. Символіка кольорів. Різновиди орнаментованих яєць. Основи - заготовки для великодніх яєць із натурального яйця, дерев'яні та пластмасові.

Практична частина. Виготовлення крашанки, писанки-крапанки за допомогою воскової свічки та барвників. Виготовлення крапанок за допомогою квачиків з тканини. Виготовлення крапанок різного кольору (двоколірна, чотирьохколірна). Знімання воску, лакування, сушіння писанок. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

Розділ 4. Ліплення із пластичних матеріалів (22 год.)

4.1. Ліплення з пластиліну (6 год.)

Теоретична частина. Поняття, види та властивості пластичних матеріалів. Матеріали та інструменти. Правила підготовки пластиліну до роботи.

Практична частина. «Малювання пластиліном». «Мозаїка» з пластиліну. «Інкрустація» по пластиліну (зооморфні мотиви Трипілля).

4.2. Ліплення із солоного тіста (6 год.)

Теоретична частина. Солоне тісто, як пластична маса. Особливості роботи з тістом. Інструменти.

Практична частина. Формування простих плоских геометричних форм із солоного тіста та подальше їх декорування. Ліплення «равликів», спіральок, хвильок, плетінок, «миколайчиків»; ліплення іграшок-рибок та декорування їх «лусячками», «зернятками», «шишечкою»; ліплення «жайворонків».

4.3. Ліплення з глини (10 год.)

Теоретична частина. Властивості глини. Підготовка глини до роботи. Інструменти. Народна керамічна іграшка. Способи декорування, передачі характеру та настрою іграшки.

Практична частина. Оволодіння прийомами роботи з глини. Засвоєння технології джгутикового посуду за мотивами трипільської кераміки. Ліплення

об'ємних предметів (трипільська іграшка, трипільська берегиня). Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

Розділ 5. Паперопластика (18 год.)

5.1 Паперопластика як вид декоративного мистецтва (4 год.)

Теоретична частина. Види паперопластики. Способи обробки паперу. Матеріали та інструменти.

Практична частина. Виготовлення нескладних об'ємних виробів для оздоблення приміщень (янголи, коники тощо).

5.2. Аплікація (6 год.)

Теоретична частина. Види аплікації. Техніка виконання. Матеріали та інструменти.

Практична частина. Аплікація із рваних клаптиків кольорового паперу на площині. Об'ємна аплікація із кольорової плівки або кальки (ліхтарик).

5.3. Оригамі (8 год.)

Теоретична частина. Витоки мистецтва «оригамі». Терміни та умовні позначки. Базові форми «Трикутник», «Двері», «Повітряний змій», «Конверт».

Практична частина. Виготовлення виробів на основі базових форм «Трикутник», «Двері», «Повітряний змій», «Конверт».

Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва (32 год.)

6.1. Робота з природним матеріалом (8 год.)

Теоретична частина. Поняття про природний матеріал, загальні відомості про його різновиди. Види робіт із природного матеріалу. Правила безпеки при роботі з природним матеріалом

Практична частина. Творчі зустрічі із художниками та народними майстрами. Спостереження природи. Збір та обробка природного матеріалу (листя, квіти, шишки, жолуді, каштани, насіння тощо). Виготовлення плоских та об'ємних виробів на теми навколишнього життя (звірята в зоосаді, рибка в акваріумі, казкові квіти).

6.2. Плетіння (8 год.)

Теоретична частина. Витоки плетіння. Функціональні особливості плетених виробів. Сировина, матеріали та інструменти. Плетіння із кукурудзиння. Плетені сувеніри. Ляльки-мотанки - історія та сучасність.

Практична частина. Виготовлення плетених сувенірів. Плетіння ляльки-мотанки.

6.3. Лозоплетіння (6 год.)

Теоретична частина. Лозоплетіння: історія, технологія, способи переплетення, сучасні аналоги природних матеріалів.

Практична частина. Плетіння плоских підставок із паперових трубочок із використанням технік плетіння із лози

6.4. Флористика (10 год.)

Теоретична частина. Поняття флористики. Інструменти та матеріали. Умови зберігання сировини та підготовка її до роботи. Флористичні техніки. Види флористичних робіт.

Практична частина. Складання композицій із засушених рослин. Виготовлення листівок та панно методом площинної аплікації за підготовленими сюжетами. Колективна робота за обраним сюжетом. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

Підсумок (2 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставка кращих творчих робіт за навчальний рік.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці (учні, слухачі) мають знати:

- правила безпеки під час занять та на перервах;
- основні види декоративно-ужиткового мистецтва;
- правила користування художніми матеріалами та інструментами;
- мистецтво давніх часів України та трипільської культури;
- прийоми втілення образів у художній формі;
- різницю між реалістичним та стилізованим зображенням;
- основи композиції, її мотиви та елементи;
- основні кольори та правила їх змішування;
- техніку крапкового розпису;
- історію писанкарства;
- поняття, види та властивості пластичних матеріалів;
- види паперопластики та способи обробки паперу;
- витоки мистецтва «оригамі», терміни та умовні позначки;
- природний матеріал та види робіт з нього.

Вихованці (учні, слухачі) мають вміти:

- спостерігати природу і стилізувати природні форми;
- аналізувати форму предметів, визначати їх особливості;
- знаходити композиційне рішення, визначати мотив та головне в композиції;
- визначати особливості трипільського орнаменту;
- виконувати композиції в техніці крапкового розпису;
- виготовляти крашанки та крапанки;
- підбирати засоби і матеріали для створення пластичного образу;
- використовувати елементарні прийоми паперопластики для створення нескладних об'ємних виробів;
- виконувати площинні та об'ємні аплікації;
- виконувати вироби на основі засвоєних базових форм оригамі;
- збирати та обробляти природний матеріал, виконувати з нього сувеніри та флористичні композиції.

Вихованці (учні, слухачі) мають набути досвід:

- створення художнього образу за допомогою матеріалів і технік, передбачених програмою початкового рівня;
- аналізу творів декоративного мистецтва.

Основний рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	2	-	2
Розділ 1. Основи образотворчої грамоти	8	28	36
1.1. Витоки декоративно-ужиткового мистецтва	2	8	10
1.2. Композиція	4	12	16
1.3. Кольорознавство	2	8	10
Розділ 2. Декоративний розпис	4	14	18
2.1. Слобожанський розпис	2	10	12
2.2. Майстри декоративного розпису	2	4	6
Розділ 3. Писанкарство	4	10	14
3.1. Символіка в писанкарстві	2	4	6
3.2. Типи писанок за побудовою орнаменту	2	6	8
Розділ 4. Ліплення із пластичних матеріалів	4	12	16
4.1. Ліплення із солоного тіста	2	4	6
4.2. Ліплення з полімерної глини	2	8	10
Розділ 5. Паперопластика	6	18	24
5.1. Об'ємні вироби з паперу	2	4	6
5.2. Оригамі	2	6	8
5.3. Пап'є – маше	2	8	10
Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва	8	24	32
6.1. Плетіння зі смужок тканини	2	8	10
6.2. Колаж	2	4	6
6.3. Вишивка	2	8	10
6.4. Килимарство	2	4	6
Підсумок	-	2	2
Разом	36	108	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Мета та завдання гуртка. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Санітарно-гігієнічні норми та правила безпеки праці на заняттях. Організація робочого місця. Осередки народного мистецтва в Україні.

Розділ 1. Основи образотворчої грамоти (36 год.)

1.1. Витоки декоративно-ужиткового мистецтва (10 год.)

Теоретична частина. Скіфська культура. «Звірячий стиль» скіфського золота.

Практична частина. Відвідування краєзнавчих та історичних музеїв, тематичних та художніх виставок. Замальовки скіфських орнаментів. Орнаментальна композиція «Скіфське золото».

1.2. Композиція (16 год.)

Теоретична частина. Композиційні прийоми. Симетрія, асиметрія. Статика, динаміка, правила передачі спокою та руху. Фактура. Текстура.

Практична частина. «Квіти та листя» (стрічка, коло). Симетрична композиція «Дерево Життя» (витинанка). Статична композиція «Дім», «Вітрячок», «Вежа» (аплікація). Динамічна композиція «Вітер», «Хвилі». Безпредметні аплікації із кольорового паперу та картону різних фактур та текстур. Колаж «Подруги» із тканини та хутра різної фактури.

1.3. Кольорознавство (10 год.)

Теоретична частина. Кольорове коло. Основні та додаткові кольори. Насиченість кольору. Теплі та холодні кольори. Розтяжка кольору.

Практична частина. Композиції у теплих та холодних тонах із виконанням розтяжок кольору «Соняхи», «Космос».

Розділ 2. Декоративний розпис (18 год.)

2.1. Слобожанський розпис (12 год.)

Теоретична частина. Слобожанський (старобельський) розпис - техніка пальцевого розпису. Характерні особливості. Технологічні карти.

Практична частина. Навчальні вправи: «Квіти», «Бутони», «Листя», «Ягоди», «Зернятко». Виконання композиції в техніці слобожанського розпису на кольоровому фоні (теми за вибором). Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

2.2. Майстри декоративного розпису (6 год.)

Теоретична частина. Творчість народних митців Ганни Собачко-Шостак, Параски Власенко.

Практична частина. Виконання декоративних композицій «Осіннє диво», «Журавлики».

Розділ 3. Писанкарство (14 год.)

3.1. Символіка в писанкарстві (6 год.)

Теоретична частина. Поняття про символ. Основні символи в писанкарстві. Символіка кольорової гами.

Практична частина. Виготовлення писанок за мотивами скіфських орнаментів (вертикальні й хвилясті мотиви, сітки, трикутники, квадрати і розетки, ромби, пальмети й кола).

3.2. Типи писанок за побудовою орнаменту (8 год.)

Теоретична частина. Геометричні поділи писанки. Технологія виконання писанки. Інструменти та матеріали. Геометричні візерунки у вигляді безконечника, меандру, зигзагу.

Практична частина. Написання писанки «сорококлинець», «сакви-бесаги», «циганські дороги». Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

Розділ 4. Ліплення із пластичних матеріалів (16 год.)

4.1. Ліплення із солоного тіста (6 год.)

Теоретична частина. Рецептúra приготування солоного тіста. Умови зберігання сировини та готових виробів. Фарбування виробів із пластичних матеріалів.

Практична частина. Ліплення фігурок тварин за мотивами «звірячого стилю» скіфського золота (олень, птахи, лев, кабан). Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

4.2. Ліплення з полімерної глини (10 год.)

Теоретична частина. Специфіка роботи із полімерною глиною. Інструменти. Текстурний ефект на виробках із глини.

Практична частина. Ліплення прикрас у стилі скіфських ювелірних виробів. Оздоблення декоративними деталями предметів побуту (рамок, вазонів, тощо). Композиція «Скіфи». Створення текстурного ефекту за допомогою мішкщини, сітки, виделки тощо.

Розділ 5. Паперопластика (24 год.)

5.1. Об'ємні вироби з паперу (6 год.)

Теоретична частина. Створення простих геометричних форм із паперу. Технологія виконання прорізів.

Практична частина. Виготовлення простих геометричних форм: куб, циліндр, конус. Листівка «Метелик».

5.2. Оригамі (8 год.)

Теоретична частина. Мистецтво «оригамі» у сучасному світі. Базові форми «Подвійний трикутник», «Подвійний квадрат», «Риба», «Катамаран».

Практична частина. Виготовлення виробів на основі базових форм «Подвійний трикутник», «Подвійний квадрат», «Риба», «Катамаран». Колективна композиція у техніці «Оригамі».

5.3. Пап'є-маше (10 год.)

Теоретична частина. Техніка виконання. Матеріали та інструменти. Пап'є-маше у сучасному декорі.

Практична частина. Виготовлення декоративних ваз та фантазійних масок (грифони, сирени). Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва (32 год.)

6.1. Плетіння зі смужок тканини (10 год.)

Теоретична частина. Плетіння із шнурів, стрічкових матеріалів. Плетені сувеніри. Характеристика способів плетіння на натягнутій основі.

Практична частина. Плетіння декоративної серветки зі смужок тканини. Плетіння косичок та в'язання простих вузликів зі шнурочків. Плетіння плаского браслету. Плетіння браслетів з атласних стрічок. Виготовлення квітів, листочків на тканій основі зі стрічок.

6.2. Колаж (6 год.)

Теоретична частина. Поняття «колаж». Історія колажу. Типи колажу. Основа для виготовлення колажу. Інструменти та матеріали. Поєднання сюжетної й орнаментальної частини в гармонійне ціле.

Практична частина. Колаж із текстилю, мережива, гудзиків, хутра тощо («Скіфська пектораль», «Сармат на коні», «Побутові сюжети»).

6.3. Вишивка (10 год.)

Теоретична частина. Вишивка: історія мистецтва, види, регіональні відмінності, сировина, матеріали та інструменти. Прийоми та способи вишивання. Схеми.

Практична частина. Творчі зустрічі із художниками та народними майстрами. Прості вишивальні шви, вишивка хрестом, виготовлення сувенірів, оздоблених вишивкою. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

6.4. Килимарство (6 год.)

Теоретична частина. Килимарство – поширена галузь народного ткацтва. Техніки килимарства: лічильна («рахункова»), гребінкова («кругляння») та ворсова. Регіональна орнаментика килимів.

Практична частина. Ескіз килима за мотивами стилістики скіфських орнаментів (геометричних та сюжетних).

Підсумок (2 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставка кращих творчих робіт за навчальний рік.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці (учні, слухачі) мають знати:

- осередки народного мистецтва в Україні;
- основні відомості про мистецтво Скіфської доби;
- основні композиційні прийоми;
- кольорове коло та властивості кольору;
- особливості Слобожанського розпису;
- основні символи в писанкарстві та технологію виконання писанки;
- специфіку роботи з різними пластичними масами;
- прийоми роботи з папером у техніках оригамі та пап'є-маше;

- способи плетіння зі смужок тканини, із шнурів, стрічкових матеріалів;
- способи плетіння на натягнутій основі;
- колаж, вишивку, килимарство, як види декоративно-ужиткового мистецтва.

Вихованці (учні, слухачі) мають вміти:

- виконувати композиції, використовуючи засвоєні композиційні прийоми;
- використовувати прийоми пальцевого розпису;
- виконувати писанки «сорококлінець», «сакви-бесаги», «циганські дороги»;
- виконувати декоративне оздоблення поверхні виробів за ескізами у вивчених протягом року техніках;
- працювати із різними пластичними матеріалами, декорувати поверхню готових виробів;
- виконувати вироби з паперу у засвоєних техніках;
- працювати з текстильними матеріалами у засвоєних техніках.

Вихованці (учні, слухачі) мають набути досвід:

- використання засвоєних художніх технік для створення декоративних виробів;
- аналізу та оцінювання творів декоративно-ужиткового мистецтва.

Основний рівень, другий рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	2	-	2
Розділ 1. Основи образотворчої грамоти	8	18	26
1.4. Витоки декоративно-ужиткового мистецтва	2	6	8
1.5. Композиція	4	6	10
1.6. Кольорознавство	2	6	8
Розділ 2. Декоративний розпис	6	16	22
2.1. Самчиківський розпис	2	6	8
2.2. Яворівський декоративний	2	6	8
2.3. Майстри декоративного розпису	2	4	6
Розділ 3. Писанкарство	4	8	12
3.1. Природні барвники в писанкарстві	2	4	6
3.2. Символіка в писанкарстві	2	4	6
Розділ 4. Ліплення із пластичних матеріалів	5	19	24
4.1. Ліплення з пластиліну	1	5	6
4.2. Ліплення із солоного тіста	2	8	10
4.3. Ліплення з глини	2	6	8
Розділ 5. Паперопластика	5	15	20

5.1. Об'ємні вироби з паперу	2	6	8
5.2. Колаж	1	5	6
5.3. Витинанка	2	4	6
Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва	6	30	36
6.1. Плетення з природної сировини	1	5	6
6.2. Квілінг (12 год.)	1	9	10
6.3. Вишивка	2	8	10
6.4. Бісероплетіння	2	8	10
Підсумок	-	2	2
Разом	36	108	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Мета та завдання гуртка. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Санітарно-гігієнічні норми та правила безпеки праці на заняттях. Організація робочого місця. Гончарство та кераміка в Україні.

Розділ 1. Основи образотворчої грамоти (26 год.)

1.1. Витоки декоративно-ужиткового мистецтва (8 год.)

Теоретична частина. Художнє мистецтво Київської Русі. Художні прийоми та мистецькі техніки. Орнаменти Київської Русі.

Практична частина. Відвідування краєзнавчих та історичних музеїв, тематичних та художніх виставок. Замальовки орнаментів князівського одягу. Розробка орнаменту для віяла за зразками оздоблення виробів часів Київської Русі.

1.2. Композиція (10 год.)

Теоретична частина. Композиційні прийоми. Акцент, пульсація. Композиція на оздоблюваній поверхні. Замкнута та відкрита композиція. Елементарні закони і засоби перспективного зображення. Метричність. Метричний контраст форми та розмірів.

Практична частина. Композиція із використанням акценту, пульсації: «Силует стародавнього міста», «Ліс». Безпредметні аплікації із кольорового паперу з геометричних фігур різного розміру.

1.3. Кольорознавство (8 год.)

Теоретична частина. Ритм. Кольоровий контраст. Поняття хроматичних та ахроматичних кольорів. Монохромія. Поліхромія.

Практична частина. Малювання композицій аквареллю на білому папері: «Веселка», «Хмаринки». Малювання чорною та білою гуашшю на теми: «Туманний ранок», «Дощ». Аплікація з білого, сірого та чорного паперу «Тіні».

Розділ 2. Декоративний розпис (22 год.)

2.1. Самчиківський декоративний розпис (8 год.)

Теоретична частина. Самчиківський розпис – вид традиційного народного мистецтва південно-східної Волині. Орнаментальні мотиви.

Практична частина. Замальовки орнаментів східного Поділля. Зооморфна композиція у стилі самчиківського розпису.

2.2. Яворівський декоративний розпис (8 год.)

Теоретична частина. Яворівський розпис - вид традиційного народного мистецтва Львівщини. Технологія. Матеріали. Особливості композиції та характерні елементи декору.

Практична частина. Замальовки елементів яворівського розпису (квіти ружі, зірки, віночки, качечки, кривульки, цяточки, рисочки тощо). Розпис макету скарбнички у стилі яворівського розпису.

2.3. Майстри декоративного розпису (6 год.)

Теоретична частина. Найвідоміші майстри самчиківського розпису Олександр Пажимський, Віктор Раковський, Михайло Юзук.

Практична частина. Композиції за мотивами творчості майстрів. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 3. Писанкарство (12 год.)

3.1. Природні барвники в писанкарстві (6 год.)

Теоретична частина. Використання природних барвників в писанкарстві. Поєднання воскової техніки та природних барвників. Механічні та електричні писачки.

Практична частина. Виготовлення крашанки з відбитком листочка. Виготовлення 2-3 писанок з поєднанням різних технік. Виготовлення двоколірної та багатоколірної писанки.

3.2. Символіка в писанкарстві (6 год.)

Теоретична частина. Християнські та дохристиянські символи. Символ Берегині у писанках України.

Практична частина. Виготовлення писанок з християнською символікою та символами Богині-Берегині. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

Розділ 4. Ліплення із пластичних матеріалів (24 год.)

4.1. Ліплення з пластиліну (6 год.)

Теоретична частина. Види рельєфу. Технології виготовлення рельєфних зображень. Плановість рельєфного зображення, глибина, лінійна перспектива.

Практична частина. «Древній Київ» - малюнок та рельєф із пластиліну на дошці.

4.2. Ліплення із солоного тіста (10 год.)

Теоретична частина. Ліплення об'ємних форм на каркасі. Декорування.

Практична частина. Композиція «Київська Русь» (макет стародавнього міста). Ріг достатку. Декоративна «сандаля». Створення ритмічного текстурного ефекту. «Олюднені» фігурки тварин за мотивами народних казок.

4.3. Ліплення з глини (8 год.)

Теоретична частина. Розпис глиняних виробів ангобами. Фляндрівка.

Практична частина. виготовлення «підсвічників-курішок» у вигляді церков древньоруського стилю. Розпис ангобами. Розпис фляндрівка. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 5. Паперопластика (20 год.)

5.1. Об'ємні вироби з паперу (8 год.)

Теоретична частина. Створення різних форм із паперу. Способи прорізування, згинання та згортання паперу для отримання потрібного об'єму.

Практична частина. Портрети князя, князівни, воїна, площинна композиція «Вертеп».

5.2. Колаж (6 год.)

Теоретична частина. Види колажу. Техніка виконання. Матеріали та інструменти.

Практична частина. Колаж зі старих журналів.

5.3. Витинанка (6 год.)

Теоретична частина. Витинанка як вид українського декоративного мистецтва. Види витинанок. Техніка виконання. Матеріали та інструменти.

Практична частина. Виконання витинанок зі стилізованими елементами орнаментів Київської Русі. виготовлення нескладних силуетних витинанок на обрану тему. Витинанка «Мандала». Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва (36 год.)

6.1. Плетення з природної сировини (6 год.)

Теоретична частина Особливості роботи з природним матеріалом. Аналіз форми, кольору, фактури. Особливості роботи зі шпоном.

Практична частина. Плетення різдвяного віночка-прикраси. виготовлення серветок способом переплетення смужок зі шпону.

6.2. Квілінг (10 год.)

Теоретична частина Історія квілінгу. Інструменти та матеріали. Техніка виготовлення плоских або об'ємних композицій зі скручених у спіралі смужок паперу.

Практична частина. виготовлення плоских та об'ємних сувенірів у техніці квілінг.

6.3. Вишивка (10 год.)

Теоретична частина. Вишивка - унікальне мистецтво народної графіки. Вишиванка як символ України. Сучасні прийоми вишивання (об'ємна вишивка нитками та стрічками, вишивка та вбивання волока, вишивка по гіпюру).

Практична частина. Оздоблення деталей одягу вишивкою за народними мотивами. виготовлення сувеніру з використанням сучасних прийомів вишивання

6.4. Бісероплетіння (10 год.)

Теоретична частина Бісероплетіння: історія та сучасність. Технологічні картки, інструментарій. Прикраси з бісеру: «Гердани», «Селянка».

Практична частина.. Творчі зустрічі із художниками та народними майстрами. Виготовлення прикрас із крупного бісеру. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

Підсумок (2 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставка кращих творчих робіт за навчальний рік.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці (учні, слухачі) мають знати:

- витоки гончарства та кераміки в Україні;
- художні прийоми, мистецькі техніки, особливості орнаментів Київської Русі;
- композиційні прийоми, елементарні закони і засоби перспективного зображення;
- поняття «ритм», «кольоровий контраст», хроматичних та ахроматичних кольорів;
- особливості самчиківського та яворівського народного розпису;
- християнські та дохристиянські символи в писанкарстві;
- прийоми ліплення рельєфів, об'ємних форм на каркасі;
- способи прорізування, згинання та згортання паперу для отримання потрібного об'єму;
- техніку виконання колажу з паперу;
- витинанка як вид українського декоративного мистецтва;
- особливості роботи з природним матеріалом;
- прийоми та способи вишивання хрестиком;
- витоки та сучасні тенденції в бісероплетінні.

Вихованці (учні, слухачі) мають вміти:

- розробляти орнаменти за зразками оздоблення виробів часів Київської Русі;
- виконувати композиції, використовуючи засвоєні композиційні прийоми та елементарні закони перспективного зображення;
- створювати монохромні та поліхромні зображення;
- виконувати творчі роботи самчиківським та яворівським розписом;
- використовувати природні барвники в писанкарстві;
- володіти прийомами ліплення з пластичних матеріалів на своєму рівні;
- розписувати глиняні вироби ангобами;
- створювати складні об'ємні геометричні фігури та композиції із паперу;
- виконувати колажі з паперу та нескладні витинанки;
- володіти прийомами плетіння з природної сировини;
- оздоблювати текстильні вироби вишивкою хрестиком за схемами;

- користуватися технологічними картками в бісероплетінні, виготовлювати нескладні традиційні прикраси.

Вихованці (учні, слухачі) мають набути досвід:

- співпраці та взаємодопомоги при виконанні колективної роботи;
- створення художнього образу із використанням вивченого матеріалу;
- аналізу творів декоративного мистецтва на своєму рівні.

Основний рівень, третій рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	3	-	3
Розділ 1. Основи образотворчої грамоти	9	27	36
1.7. Витоки декоративно-ужиткового мистецтва	4	8	12
1.8. Композиція	3	9	12
1.9. Кольорознавство	2	4	6
Розділ 2. Декоративний розпис	8	28	36
2.1. Петриківський розпис	3	15	18
2.2. Розпис по тканині	3	15	18
2.3. Майстри декоративного розпису	2	7	9
Розділ 3. Писанкарство	4	17	21
3.1. Нетрадиційні способи виготовлення писанок	2	7	9
3.3. Символіка в писанкарстві	2	10	12
Розділ 4. Ліплення із пластичних матеріалів	5	21	36
4.1. Ліплення із солоного тіста	1	17	18
4.2. Ліплення з глини	2	13	15
4.3. Ліплення з полімерної глини	2	7	9
Розділ 5. Паперопластика	4	26	30
5.1. Об'ємні вироби з паперу	2	13	15
5.2. Витинанка	2	13	15
Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва	15	42	57
6.1. Український вертеп, як зразок синтезу видів декоративного мистецтва	4	18	21
6.2. Макраме	3	9	12
6.3. Плетіння гачком	3	9	12
6.4. Гобелен	5	7	12
Підсумок	-	3	3

Разом	48	168	216
--------------	-----------	------------	------------

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Мета та завдання гуртка. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Санітарно-гігієнічні норми та правила безпеки праці на заняттях. Організація робочого місця. Текстиль, як вид декоративно-ужиткового мистецтва.

Розділ 1. Основи образотворчої грамоти (36 год.)

1.1. Витоки декоративно-ужиткового мистецтва (12 год.)

Теоретична частина. Українське народне малярство козацької доби, побут, архітектура. Стильові особливості українського бароко. Народний святковий одяг та одяг міщан епохи бароко.

Практична частина. Відвідування краєзнавчих та історичних музеїв, тематичних та художніх виставок. Композиція контурними та акриловими фарбами «Герби українських гетьманів».

1.2. Композиція (12 год.)

Теоретична частина. Типи композицій (фронтальна, об'ємна, глибинно-просторова, об'ємно-просторова). Ідеї та функції декоративних композицій: магічно-обрядові (в центрі людина); світовідчуттєві (зміст у поглядах на природу); естетичні (сума естетичного змісту виробу, ідей і матеріалу). Пластичність. Пластичний контраст форми.

Практична частина. Розробка ескізів орнаментальних композицій з антропоморфними мотивами: «Вершники», «Ковалі», «Дівчата в народних костюмах».

1.3. Кольорознавство (6 год.)

Теоретична частина. Символіка кольорів у світовій культурі. Символіка кольорів на Україні.

Практична частина. Створення символічного «кольорового послання».

Розділ 2. Декоративний розпис (36 год.)

2.1. Петриківський розпис (18 год.)

Теоретична частина. Петриківський розпис у національній культурі України. Техніка. Інструменти та матеріали. Особливості композиції.

Практична частина. Виконання вправ у техніці петриківського розпису. Виготовлення святкових листівок у техніці петриківського розпису. Декоративна композиція у стилі петриківського розпису.

2.2. Розпис по тканині (18 год.)

Теоретична частина. Особливості та прийоми розпису по тканині акриловими та контурними фарбами.

Практична частина. Розпис по тканині акриловими та контурними фарбами. Композиція на тему «Козацька слава» (прапори козацьких полків). Розпис по тканині за виконаними ескізами («Маки», «Лілеї», «Флора»).

2.3. Майстри декоративного розпису (9 год.)

Теоретична частина. Творчість Ірини Пилипенко, Ганни Ісаєвої, Тетяни Пати, Надії Білоконь.

Практична частина Композиції за мотивами майстрів «Калина», «Ружа», «Зозулі». Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 3. Писанкарство (21 год.)

3.1. Нетрадиційні способи виготовлення писанок (9 год.)

Теоретична частина. Нетрадиційні способи виготовлення писанок: оздоблення яєць крупами, техніками: «декупаж», «склярусна сітка», «бісерна сітка», ажурним в'язанням спицями та гачком, клеєним орнаментом, вишивкою.

Практична частина Виготовлення писанок нетрадиційними способами (за вибором).

3.2. Символіка в писанкарстві (12 год.)

Теоретична частина. Рослинні та тваринні символи у писанках України.

Практична частина. Виготовлення писанок з рослинними та тваринними символами. Виготовлення птаха з писанки. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 4. Ліплення із пластичних матеріалів (36 год.)

4.1. Ліплення із солоного тіста (18 год.)

Теоретична частина. Випікання виробів із солоного тіста, лакування готових робіт.

Практична частина. Композиція на дерев'яній площині «Козацькі чайки». Виготовлення сувенірів та оберегів. Ліплення композиції «Хортиця» (споруди на каркасі).

4.2. Ліплення з глини (15 год.)

Теоретична частина. Лошіння поверхні глиняних виробів, просушка, випалювання. Розпис керамічними фарбами.

Практична частина. Рельєф «Тасмниці старого міста». Виготовлення та розпис деталей для підвіски (дзвіночки та інше).

4.3. Ліплення з полімерної глини (9 год.)

Теоретична частина. Сучасні вироби з полімерної глини (біжутерія, прикраси, предмети інтер'єру, квіткові композиції, ялинкові іграшки, авторські ляльки, тощо). Роботи Донна Като та Кетлін Дастін.

Практична частина. Виготовлення композицій «Маки», «Троянди». Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 5. Паперопластика (30 год.)

5.1. Об'ємні вироби з паперу (15 год.)

Теоретична частина. Створення різних фактур із паперу та картону. Способи оформлення робіт: паспарту, рамки. Технологія створення рельєфу з паперу.

Практична частина. Виготовлення об'ємних рамок із паперу. Рельєфні композиції: «Старе місто із замком», «Новоріччя». Паперові об'ємні портрети у стилі бароко.

5.2. Витинанка (15 год.)

Теоретична частина Витинанка як прикраса українського житла. Тематика та мотиви орнаментів традиційної витинанки. Сучасна витинанка.

Практична частина. Виготовлення витинанок на теми свят народного календаря. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва (57 год.).

6.1. Український вертеп як зразок синтезу видів декоративного мистецтва (21 год.)

Теоретична частина. Класична конструкція та технологія виготовлення. Оздоблення вертепу. Персонажі вертепного дійства.

Практична частина. Конструювання вертепної скриньки із картону. Імітування кованих елементів для прикраси вертепної скриньки. Розпис вертепної скриньки. Виготовлення ляльок - персонажів вертепного дійства. Підготовка та проведення виставки.

6.2. Макраме (12 год.)

Теоретична частина. Плетіння у техніці «Макраме». Підбір матеріалу. Оздоблення намистинами.

Практична частина. Плетіння підвіски для дзвіночків. Виготовлення плетеної сумочки-кишеньки. Виготовлення сувенірів у стилі бароко. Творчі зустрічі із художниками та народними майстрами. Підготовка та проведення виставки.

6.3. Плетіння гачком (12 год.)

Теоретична частина. Витоки плетіння гачком. Прийоми плетіння. Схеми та зразки.

Практична частина. Виконання зразків візерунків за схемами. Виготовлення плетеної мереживної стрічки, плетеного сувеніру у стилі «Бароко».

6.4. Гобелен (12 год.)

Теоретична частина. Гобелен – цікава техніка декоративно-ужиткового мистецтва. Творчість Олени Кульчицької, Сергія Колоса, Михайла Бойчука. Ниткографія – нетканий гобелен. Ізонитка: витоки та технологія.

Практична частина. Ескіз для гобелену на обрану тему у стилі бароко. Святкові листівки в техніці «ізонитка» за технологічними картками.

Підсумок (3 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставка кращих творчих робіт за навчальний рік.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці (учні, слухачі) мають знати:

- текстиль, як вид декоративно-ужиткового мистецтва;
- українське народне мистецтво часів козацької доби, побут, архітектура;
- стильові особливості українського бароко;
- типи, ідеї та функції композиції;
- символіку кольорів на Україні та у світовій культурі;
- особливості та прийоми петриківського розпису;
- особливості та прийоми розпису по тканині акриловими та контурними фарбами;
- нетрадиційні способи оздоблення писанок;
- рослинні та тваринні символи у писанках України;
- технології виготовлення виробів із пластичних матеріалів;
- технологію створення різних фактур із паперу та картону;
- тематику та мотиви орнаментів традиційної та сучасної витинанки;
- класичну конструкцію, технологію виготовлення та оздоблення вертепу;
- прийоми плетіння у техніці «Макраме» та гачком;
- техніки декоративно-ужиткового мистецтва гобелен, ниткографія та ізонить.

Вихованці (учні, слухачі) мають вміти:

- виконувати розписи по тканині контурними та акриловими фарбами;
- виконувати за власним ескізом орнаментальні композиції;
- виконувати творчі роботи, використовуючи прийоми петриківського розпису;
- оздоблювати писанки нетрадиційними способами, виготовляти птаха з писанки;
- виконувати тематичні пласкі та об'ємні композиції із пластичних матеріалів за власним задумом;
- використовувати засвоєні прийоми декорування готових виробів;
- самостійно створювати тематичні композиції, застосовуючи вивчені техніки паперопластики;
- виконувати конструювання та декорування вертепної скриньки, застосовуючи вивчені техніки декоративного мистецтва;
- розробляти схеми та виготовляти вироби у техніках «макраме», «плетіння гачком», «ізонить».

Вихованці (учні, слухачі) мають набуті досвід:

- створення художнього образу за допомогою матеріалів і технік, передбачених програмою основного рівня;
- виконання творчого проекту із розподілом завдань у групі;
- аналізу творів декоративного мистецтва на своєму рівні.

**Основний рівень, четвертий рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	3	-	3
Розділ 1. Основи образотворчої грамоти	13	32	45
1.10.Витоки декоративно-ужиткового мистецтва	6	12	18
1.11.Композиція	6	12	18
1.12.Кольорознавство	1	8	9
Розділ 2. Декоративний розпис	9	39	45
2.1. Петриківський розпис	3	15	18
2.2. Розпис по дереву	3	12	15
2.3. Майстри декоративного розпису	3	9	12
Розділ 3. Писанкарство	4	17	21
3.1. Нетрадиційні способи виготовлення писанок	1	8	9
3.4.Символіка в писанкарстві	3	9	12
Розділ 4. Ліплення із пластичних матеріалів	4	21	27
4.1. Ліплення з глини	1	13	12
4.2. Ліплення з полімерної глини	3	6	15
Розділ 5. Паперопластика	5	26	30
5.1. Об'ємні вироби з паперу	3	12	15
5.2. Витинанка	2	13	15
Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва	9	34	42
6.1. Мозаїка	2	7	9
6.2. Вітраж	4	14	18
6.3. Декупаж	1	5	6
6.5. Скрапбукінг	2	7	9
Підсумок	-	3	3
Разом	47	169	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Мета та завдання гуртка. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Санітарно-гігієнічні норми та правила безпеки праці на заняттях. Організація робочого місця. Художні вироби зі скла, металу, деревини.

Розділ 1. Основи образотворчої грамоти (45 год.)

1.1. Витоки декоративно-ужиткового мистецтва (18 год.)

Теоретична частина. Сильові особливості класицизму. Архітектурний ордер. Садово-паркова архітектура. Сильові особливості модерну. Український модерн. Український модерн в оформленні приміщень та одягу, декоративні тканини.

Практична частина. Відвідування краєзнавчих та історичних музеїв, тематичних та художніх виставок. Навчальні вправи та творчі завдання на орнаментування площин складної форми. Виконання композиції з елементами класичного архітектурного стилю. Ескізи до панно «Мотиви модерну» (техніка довільна).

1.2. Композиція (18 год.)

Теоретична частина. Особливості закону композиційної цілісності. «Сюжетно-смісловий» або «зоровий» центр композиції. Принцип «золотого перетину». Єдність форми і декору. Тектоніка й об'ємно-просторова структура. **Закономірності тектоніки.** Площинність та рельєфність.

Практична частина. Створення непередметних та предметних декоративних композицій: на площині (із застосуванням правила «золотого перетину»), об'ємно-просторові (із урахуванням закономірностей тектоніки). Виконання вправ на створення рельєфних форм з листа паперу (складки, гармошки, колоди, листя, напівсфера). Вітальні листівки із об'ємними елементами.

1.3. Кольорознавство (9 год.)

Теоретична частина. Колорит, тональність. Тональний контраст. Розтяжка тону Гармонія кольорів.

Практична частина. Розробка орнаментів для декорування куманця, кухля, підвазонника. Композиції з використанням класичних та еклективних співвідношень кольорів на обрану тему (гуаш).

Розділ 2. Декоративний розпис (45 год.)

2.1 Петриківський розпис (18 год.)

Теоретична частина. Петриківські декоративні розписи у сучасному декорі (речі та приміщення). Композиційні прийоми оздоблення. Пластична мова та художні образи. Творчість Катерини Білокур.

Практична частина. Розробка ескізу розпису виробу із обраного матеріалу (скляної лампи, дерев'яної скриньки або кухля). Декорування петриківським розписом предметів побуту. Виконання ескізів панно для святкової зали.

2.2. Розпис по дереву (15 год.)

Теоретична частина. Розпис по дереву – історія та сучасність. Технологія розпису по дереву. Декоративні прийоми. Лакування.

Практична частина. Розпис по дереву предметів побуту у стилі модерн (дошки, кухлі, ложки тощо). Лакування розписаних предметів.

2.3. Майстри декоративного розпису (12 год.)

Теоретична частина. Творчість Федора Панка. Анастасії Рак, Івана Сколозdra.

Практична частина. Композиції за мотивами творчості майстрів «Кінь», «Райські Птахи» (техніка довільна). Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 3. Писанкарство (21 год.)

3.1. Нетрадиційні способи виготовлення писанок (9 год.)

Теоретична частина Писанки на страусячому та гусячому яйці. Методи травлення та вирізування.

Практична частина Виготовлення писанки з гусячого яйця методом травлення та вирізування. Виготовлення різьбленої писанки або світильника у техніці травлення та вирізування.

3.2. Символіка в писанкарстві (12 год.)

Теоретична частина. Символи природних явищ у писанках. Особливості побудови писанки «Зірка».

Практична частина. Виготовлення 2-3 писанок із символами дощу й сонця та писанок «Зірка». Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 4. Ліплення з пластичних матеріалів (27 год.)

3.1. Ліплення з глини (12 год.)

Теоретична частина. Основні способи декорування керамічних виробів. Механічне декорування поверхні.

Практична частина. Композиція «Лісова пісня» із застосуванням механічної обробки поверхні.

4.2. Ліплення з полімерної глини (15 год.)

Теоретична частина. Вплив творчого задуму на форму та декор виробу. Гліптика і медальєрне мистецтво. Стилзація рослинних мотивів для декорування виробів.

Практична частина. Дрібна пластика із кольорової полімерної глини. Виготовлення жіночих прикрас із полімерної глини із використанням органічних мотивів у стилях класицизм та модерн. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 5. Паперопластика (30 год.)

5.1. Об'ємні вироби з паперу (15 год.)

Теоретична частина. Площина та об'єм. Формування об'ємів із мокрого паперу. Створення фактурної поверхні.

Практична частина. Виготовлення декоративних ваз із мокрого паперу у стилі модерн. Створення фактурної поверхні «спіраль», «хвилі», «джгутики».

Створення рельєфного панно з мокрого паперу «Зимові візерунки» з елементами класицизму.

5.2. Витинанка (15 год.)

Теоретична частина Типологія витинанок за композицією, технікою виконання та матеріалами. Кольорові витинанки.

Практична частина. Виготовлення витинанок зі стилізованим зображенням архітектурних споруд з характерними особливостями вивчених мистецьких стилів. Витинанки на теми історичних подій. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва (42 год.)

6.1. Мозаїка (9 год.)

Теоретична частина. Мозаїка як вид декоративного мистецтва. Мозаїка в сучасному інтер'єрі. Традиції та новації. Матеріали та технології.

Практична частина. Виконання ескізу мозаїчного панно для громадської споруди із клаптиків кольорового межованого паперу у класичному стилі.

6.2. Вітраж (18 год.)

Теоретична частина. Вітражі: традиційні, «Тіфані», із прозорих кольорових плівок та вітражі комбіновані з іншими матеріалами декоративного мистецтва. Пластичне рішення композиції тематичного вітражу. Вітражний розпис.

Практична частина. Виготовлення світильника у стилі модерн (вітраж із кольорових плівок). Ескізування. Створення викрійок каркасу та прозорих елементів. Робота контуром та вітражними фарбами по скляній поверхні за ескізом. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

6.3. Декупаж (6 год.)

Теоретична частина Декупаж як техніка декорування. Матеріали. Пласке, об'ємне декорування та їх комбінації.

Практична частина. Декорування пласких та об'ємних виробів у техніці «декупаж».

6.4. Скрапбукінг (9 год.)

Теоретична частина. Базові техніки скрапбукінга (дистрессинг, ембоссинг, штампинг). Базові стилі скрапбукінга (вінтаж, європейський стиль, херитейдж, американський стиль, шебби шик, клин-енд-симпэл, фрістайл, міксед-медіа).

Практична частина. Створення виробів інтер'єрного декору у техніці скрапбукінга в обраному стилі

Підсумок (3 год.).

Практична частина. Підведення підсумків. Виставка кращих творчих робіт за навчальний рік.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці (учні, слухачі) мають знати:

- про художні вироби зі скла, металу, деревини;
- стильові особливості класицизму та модерну;
- закони композиційної цілісності та єдності форми та декору;
- про тектоніку та рельєфність об'ємно-просторової структури;
- поняття «колорит», «тональність»;
- пластичну мову та художні образи петриківського розпису;
- технологію та декоративні прийоми розпису по дереву;
- методи травлення та вирізування для виготовлення писанок;
- символи природних явищ у писанках;
- основні способи декорування керамічних виробів;
- прийоми формування об'ємів та створення фактурної поверхні із мокрого паперу;
- типологію витинанок за композицією, технікою виконання та матеріалами;
- історію, технологію та сучасні тенденції в лозоплетінні;
- традиції та новації в мистецтві мозаїки;
- про вітражі та вітражний розпис;
- декупаж як техніку декорування.

Вихованці (учні, слухачі) мають вміти:

- орнаментувати площини складної форми;
- виконувати творчі композиції у стилях класицизм та модерн;
- використовувати в роботах принцип «золотого перетину», закономірності тектоніки;
- виконувати композиції із використанням класичних та еклективних співвідношень кольорів;
- виконувати складні орнаментальні композиції, використовуючи засвоєні прийоми петриківського розпису;
- виконувати декорування дерев'яних, керамічних та скляних виробів;
- обирати техніку виконання для творчої роботи із декоративної композиції;
- виконувати вироби у техніці травлення та вирізування;
- виконувати писанки із символами природних явищ;
- виконувати композиції та вироби із звичайної та кольорової полімерної глини;
- виготовляти окремі вироби та рельєфні панно із мокрого паперу;
- самостійно створювати складні тематичні композиції, застосовуючи вивчені техніки паперопластики;
- виконувати вироби в техніці лозоплетіння;
- володіти прийомами вітражного розпису;
- володіти прийомами декорування плоских та об'ємних виробів у техніці «декупаж».

Вихованці (учні, слухачі) мають набути досвід:

- створення художнього образу за допомогою матеріалів і технік, передбачених програмою основного рівня;
- практичного застосування набутих знань у проектній діяльності;

- виконання і захисту художньо-конструкторського проекту;
- аналізу творів декоративного мистецтва на своєму рівні.

**Вищий рівень, перший рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	3	-	3
Розділ 1. Основи образотворчої грамоти	9	27	48
1.1. Витоки декоративно-ужиткового мистецтва	5	13	18
1.2. Композиція	2	13	15
1.3. Кольорознавство	2	13	15
Розділ 2. Декоративний розпис	12	33	45
2.1. Розпис по склу	4	14	18
2.2. Розпис на кахлях	3	9	12
2.3. Декоративний розпис у сучасному житті	3	12	15
2.4. Майстри декоративного розпису	2	7	9
Розділ 3. Писанкарство	7	28	33
3.1. Регіональні особливості писанок України	3	6	9
6.6. Сюжетні писанки. Авторські писанки	3	12	15
6.7. Писанка у повсякденному житті людини	1	8	9
Розділ 4. Ліплення із пластичних матеріалів	5	25	30
4.1. Ліплення з глини	3	15	18
4.2. Ліплення з полімерної глини	2	10	12
Розділ 5. Паперопластика	5	27	32
5.1. Об'ємні вироби з паперу	2	13	15
5.2. . Макетування	3	15	18
Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва	15	42	60
6.1. Декор та сувенірна продукція	3	9	12
6.2. Поліграфія та декоративно-ужиткове мистецтво	3	12	15
6.3. Плетіння у сучасному інтер'єрі	5	16	21
6.4. Інсталяція	4	8	12
Розділ 7. Основи конструювання та дизайну	13	47	60
7.1. Витоки художнього конструювання. Біоніка в художньому конструюванні	4	8	12
7.2. Композиція та колір художньо-промислового твору	4	14	18
7.3. Способи ілюзорного відтворення фактури матеріалів	2	7	9

7.4. Художньо-конструкторський проект	3	18	21
Підсумок	-	3	3
Разом	64	260	324

ЗМІСТ ПРОГРАМИ:

Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Мета та завдання гуртка. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Санітарно-гігієнічні норми та правила безпеки праці на заняттях. Організація робочого місця. Синтез мистецтв у сучасному світі. Синтез декоративно-художніх ідей в інтер'єрі. Мистецькі професії.

Розділ 1. Основи образотворчої грамоти (48 год.)

1.1. Витоки декоративно-ужиткового мистецтва (18 год.)

Теоретична частина. Авангард. Поставангард. Графіті. Стріт-арт. Сучасний дизайн та трансформації предметної форми.

Практична частина. Відвідування краєзнавчих та історичних музеїв, тематичних та художніх виставок. Розробка постеру в обраному стилі (авангард, пост авангард, графіті, стріт-арт). Створення вітальної листівки сучасного дизайну в обраній техніці. Розробка фасаду будівлі із використанням декору та кольору в обраному стилі.

1.2. Композиція (15 год.)

Теоретична частина. Семантичні засоби виразності. Поняття: знак, символ, метафора, алегорія, емблема. Художньо-образна трансформація декоративного елемента. Традиція та новація. Оригінальні та авторські техніки.

Практична частина. Створення власного стилю дизайнерського рішення для візитки, палітурки записника, чохла для телефону, принту на футболку (за вибором). Ескіз сучасного орнаментального панно «Україна».

1.4. Кольорознавство (15 год.)

Теоретична частина Колір та декор в архітектурі. Завершально-синтезуюча функція кольору та декору як естетично-психологічне підкріплення функціональних та конструктивних особливостей об'ємно-просторового вирішення споруди.

Практична частина. Розробка стилізованого сучасного інтер'єру «Моя кімната», «Вітальня», «Спортивний куточок» (за вибором). Виконання проекту «Дитячий майданчик» в обраному мистецькому стилі.

Розділ 2. Декоративний розпис (54 год.)

2.1. Розпис по склу (18 год.)

Теоретична частина. Український живопис на склі. Використання виробів зі скла у просторовому дизайні. Техніки розпису по склу. Особливості роботи з акриловими фарбами та пастами. Комбіновані техніки.

Практична частина. Вітраж «Весілля», «На місточку». Розпис скла або дзеркала вітражними фарбами за мотивами творчості Михайла Жука. Декоративна композиція на складній поверхні в обраній техніці.

2.2. Розпис на кахлях (12 год.)

Теоретична частина. Історія розвитку. Композиційна побудова. Тематика розписів і рельєфних зображень. Рослинно-геометричні, сюжетні та комбіновано-сюжетні мотиви.

Практична частина. Розпис куманця, кухля, вазону за обраними мотивами. Розпис кахлів за комбіновано-сюжетними мотивами у обраному мистецькому стилі.

2.3. Декоративний розпис у сучасному житті (15 год.)

Теоретична частина. Роль об'ємно-просторових виробів у створенні емоційно-образного середовища. Нові техніки та технології виробництва. Графічні декоративні композиції. Орнамент у світовому мистецтві. Застосування розпису в сучасному інтер'єрі. Інструменти та матеріали. Підготовка поверхні.

Практична частина.

Графічна композиція «Птахи», «Портрет», «Дерева взимку» (туш, перо, кулькова ручка). Стилзація традиційних елементів у сучасному одязі (ескізування). Розробка ескізу розпису інтер'єру громадської споруди у обраному мистецькому стилі. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

2.4. Майстри декоративного розпису (9 год.)

Теоретична частина. Творчість Сергія Васильківського, Опанаса Сластіона, Василя Кричевського.

Практична частина. Композиції за мотивами творчості майстрів.

Розділ 3. Писанкарство (33 год.).

3.1. Регіональні особливості писанок України (9 год.)

Теоретична частина. Символіка, особливість кольорової гами писанок різних регіонів України.

Практична частина. Виготовлення писанок обраних регіонів України за зразками.

3.2. Сюжетні писанки. Авторські писанки (15 год.)

Теоретична частина. Майстри писанкарства України. Мальованки. Композиція та основні сюжети. Авторська писанка. Сучасний зміст стародавніх символів.

Практична частина. Написання сюжетних писанок. Розробка та виготовлення писанок із власним орнаментальним малюнком. Створення «іменної» писанки. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

3.3. Писанка у повсякденному житті людини (9 год.)

Теоретична частина. Використання писанки у повсякденному житті.

Практична частина. Виготовлення кулонів, інших прикрас, гудзиків, тощо зі шматочків курячого або гусячого яйця у техніці писанки та травлення. Хатні прикраси-обереги (дзвони, хрести, павуки, гердани тощо).

Розділ 4. Ліплення із пластичних матеріалів (30 год.)

4.1. Ліплення з глини (18 год.)

Теоретична частина. Технологія створення гіпсової форми для відтиску керамічних виробів. Шамот: властивості, технологія, застосування. Полегшення форми за допомогою з'ємного каркасу.

Практична частина. Створення керамічної маски: ескіз із пластиліну; відливка гіпсової форми, відтискання, проробка деталей. Декорування керамічними фарбами. Декорування поверхні лакуванням, золотінням, патинуванням. Екстер'єрне моделювання із шамоту.

4.2. Ліплення з полімерної глини (12 год.)

Теоретична частина. Стилїстика декоративної скульптури малих форм та дрібної пластики. Напрями розвитку. Властивості дрібної пластики та сюжети. Жанрові композиції та анімалїстка.

Практична частина. Дрібна пластика із кольорової полімерної глини. Виконання жанрової інтер'єрної композиції у обраному стилї. Підготовка та проведення виставки робїт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 5. Паперопластика (33 год.)

5.1. Об'ємні вироби з паперу (15 год.)

Теоретична частина. Меблї з картону. Застосування паперопластики для створення та оздоблення меблїв. Практичне застосування паперопластики у проектній діяльності.

Практична частина. Проект «Полиця для колекції сувенїрїв»: розробка креслень, викрїйок, виготовлення деталей, склеювання, посилення конструкції, декорування.

5.2. Макетування (18 год.)

Теоретична частина. Поняття «макет» та «макетування». Види макетїв. Масштаб. Конструкція. Макетування окремого виробу, споруди. Макетування простору з кількох конструкцій.

Практична частина. Макетування альтанки. Макетування театральних декорації (для сучасного, їсторичного або фантазїйного дїйства) у обраному мистецькому стилї. Підготовка та проведення виставки робїт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

Розділ 6. Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва (60 год.)

6.1. Декор та сувенїрна продукція (12 год.)

Теоретична частина. Функціональні особливості, способи і техніки сучасного декору. Поєднання окремих технік та прийомїв декоративного мистецтва для створення художнього образу. Декоративні якості поєднання рїзних матеріалїв (паєтки, жгут, бусини, пїр'я, гудзики, шкіра, тощо). Типи сувенїрної продукції. Традиційні українські сувенїри та сучасні тенденції.

Практична частина. Творчі зустрічі із художниками та народними майстрами. Виконання проекту на тему «Сувенїр «Згадка про Київ»». Вивчення

існуючих виробів, ескізування, вибір техніки виготовлення, матеріалу, кольорового рішення та виготовлення виробу.

6.2. Поліграфія та декоративно-ужиткове мистецтво (15 год.)

Теоретична частина. Шрифтові композиції. Асоціативні композиції. Рекламна продукція: плакат, банер, флаєр, буклет. Книжкова графіка. Верстка. Оригінал-макет. Кольори рекламної візуалізації.

Практична частина. Створення шрифтових композицій на теми слів-понять («Весна», «Музика»), композицій-емоцій («Самотність», «Неспокій», «Рівновага», «Відкритість», «Безпека», «Безтурботність»). Створення ескізів рекламної продукції; соціального плакату, буклету виставки, флаєра-запрошення до занять у гуртку у обраному мистецькому стилі. Створення макету книги за вибором гуртківця.

6.3. Плетіння у сучасному інтер'єрі (21 год.).

Теоретична частина. Сучасні прийоми плетіння об'ємних форм. Плетіння у сучасному інтер'єрі. Творчість Памели Кампанья та Томаса Шидербауера. Плетіння із ниток на каркасі із цвяхів.

Практична частина. Плетіння на каркасі об'ємних предметів із паперових трубочок. Розробка елементів сучасного декору у техніці плетіння. Виготовлення «Ловця снів». Виготовлення панно із ниток та цвяхів за обраною темою. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців. Участь у творчих конкурсах.

6.8. Інсталяція (12 год.)

Теоретична частина Інсталяція як частина сучасного декоративного мистецтва. Види інсталяцій. Елементи та художня цілісність. Інсталяції відомих майстрів Йозефа Бойса, Роберта Раушенберга, Дріса Верхувена, Іллі Кабакова.

Практична частина. Створення тематичних інсталяцій із предметів декоративно-ужиткового мистецтва. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

Розділ 7. Основи конструювання та дизайну (60 год.).

7.1. Витоки художнього конструювання. Біоніка в художньому конструюванні (12 год.)

Теоретична частина. Історія розвитку художнього конструювання. Технічна естетика та дизайн. Біоніка як наука. Раціональні особливості будови живої природи. Використання «інженерних розрахунків» природи для створення оригінальних споруд (бджолиний стільник - елеватор, кіт – корабель, пінгвіни – снігохід). Запозичення природного аналогу для створення нової форми.

Практична частина. Замальовки на тему «Ретроспектива вигляду телефонного апарату». Конструювання обраного виробу на основі природного аналогу (коник, жук, птах). Перетворення природної форми в технічну за допомогою формоутворюючих ліній.

7.2. Композиція та колір художньо-промислового твору (18 год.)

Теоретична частина. Композиційний лад. Ритм у художній творчості. Композиційний пошук (рівновага, динаміка, статика). Масштаб і пропорції.

Контраст і нюанс. Колір у технічній естетиці. Закони гармонії кольорів. Колір і тон. Розтяжка кольору. Взаємозалежність кольору і фону.

Практична частина. Виконання вправ з композиційного пошуку (графіка або аплікація) та вправ на розтяжку кольору. Виготовлення дидактичних матеріалів для роботи з кольором (таблиці кольорів, кольорове коло).

7.3. Способи ілюзорного відтворення фактури матеріалів (9 год.)

Теоретична частина. Якості матеріалів: твердість, колір, фактура, текстура. Технології імітації фактури дерева, мармуру, граніту, пластмаси, шкіри, тканини.

Практична частина. Вправи на імітацію фактури дерева, мармуру, граніту, пластмаси, шкіри, тканини.

7.4. Художньо-конструкторський проект (21 год.)

Теоретична частина. Прийоми і методи. Складові проекту. Вивчення прототипів. Ескіз та клаузура. Креслення. Розгортка. Проекції та перспективний малюнок. Моделювання. Проектне рішення.

Практична частина. Виконання вправ на створення ортогональних проекцій та аксонометричних зображень нескладних композицій із геометричних тіл. Розробка об'ємно-просторової ускладненої багатопредметної композиції із геометричних тіл. Створення проекту-клаузури оформлення святкової зали. Підготовка та проведення виставки робіт вихованців.

Підсумок (3 год.).

Практична частина. Підведення підсумків. Виставка кращих творчих робіт за навчальний рік.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці (учні, слухачі) мають знати:

- про синтез мистецтв та мистецькі професії;
- характерні особливості мистецьких стилів «Авангард», «Поставангард», «Графіті», «Стріт-арт»;
- семантичні засоби виразності;
- функції кольору та декору в об'ємно-просторовому рішенні творчого задуму;
- техніки розпису по склу та кахлях;
- символіку, особливість кольорової гами писанок різних регіонів України;
- сучасні технології роботи з пластичними масами ;
- технологія створення гіпсової форми для відтиску керамічних виробів;
- стилістику декоративної скульптури малих форм та дрібної пластики;
- практичне застосування паперопластики у проектній діяльності, поняття «макет» та «макетування»;
- функціональні особливості, способи і техніки сучасного декору, поєднання окремих технік та прийомів декоративного мистецтва для створення художнього образу;
- особливості декору традиційних українських сувенірів та сучасні тенденції;

- шрифти та шрифтові композиції;
- відомості про поліграфію її види та сучасні техніки;
- сучасні прийоми плетіння об'ємних форм;
- про інсталяцію та її види;
- історію розвитку художнього конструювання, поняття та сутність «біоніки»;
- композицію, колір художньо-промислового твору, способи ілюзорного відтворення фактури матеріалів;
- прийоми та методи роботи над художньо-конструкторським проектом.

Вихованці (учні, слухачі) мають вміти:

- виконувати проектування інтер'єру та екстер'єру із використанням декору та кольору в обраному стилі;
- виконувати вітражний розпис скляної поверхні;
- виконувати розпис кахля за комбіновано-сюжетними мотивами;
- застосовувати розпис у сучасному інтер'єрі;
- виконувати писанки у стилях різних регіонів України та з власним орнаментальним малюнком;
- проектувати та виготовляти сувеніри, прикраси, обереги у засвоєних техніках;
- виконувати інтер'єрі композиції в обраному стилі та з обраних матеріалів із застосуванням засвоєних технік та прийомів декорування;
- застосовувати техніки паперопластики у проектній діяльності;
- створювати шрифтові композиції та ескізи поліграфічної продукції;
- створювати тематичні інсталяції із предметів декоративно-ужиткового мистецтва;
- виконувати та презентувати художньо-конструкторський проект.

Вихованці (учні, слухачі) мають набути досвід:

- використання найбільш виразної техніки для розкриття творчої ідеї;
- застосування декоративного розпису у сучасному інтер'єрі;
- практичного застосування паперопластики у проектній діяльності, та макетуванні;
- виконання і захисту художньо-конструкторського проекту;
- аналізу творів декоративного мистецтва на своєму рівні.

ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ ТА МАТЕРІАЛІВ

№	Найменування та матеріали	Кількість
Обладнання приміщення		
1.	Мольберти, етюдники	15 шт.
2.	Шафи для збереження матеріалів та дитячих робіт	4 шт.
3.	Столи та стільці	10/20 шт.
4.	Ілюстраційні посібники	1 комплект
5.	Таблиці з образотворчого мистецтва (побудови зображення на площині, з кольорознавства, із законів	1 комплект

	композиції)	
6.	Репродукції робіт народних майстрів України.	1 комплект
7.	Репродукції картин сучасних художників-дизайнерів	1 комплект
Обладнання та матеріали розділу «Основи образотворчої грамоти»		
8.	Предмети побуту для постановки натюрмортів	1 комплект
9.	Муляжі овочів та фруктів	1 комплект
10.	Переносні лампи освітлення	3 шт
11.	Картон, папір (білий та кольоровий)	15 наборів
12.	Олівці, пензлі	15 наборів
13.	Фарби (гуаш художня або майстер-клас, акварель, анілінові)	по 15 наборів
14.	Фломастери	15 наборів
15.	Туш	10 шт.
16.	Пастель	15 наборів
Обладнання та матеріали розділу «Декоративний розпис»		
17.	Картон, папір (білий та кольоровий)	15 наборів
18.	Олівці, пензлі	15 наборів
19.	Фарби (гуаш художня або майстер-клас, акварель, анілінові, акрилові різних кольорів, акрилові лаки, контури)	по 15 наборів
20.	Фломастери	15 наборів
21.	Туш	10 шт.
Обладнання та матеріали розділу «Писанкарство»		
22.	Таблиці з орнаментами	15 шт.
23.	Писачки	15 шт.
24.	Олівці, пензлики	15 шт.
25.	Фарби (анілінові, акрилові різних кольорів, акрилові лаки, контури)	по 15 наборів
Обладнання та матеріали розділу «Ліплення з пластичних матеріалів»		
26.	Станки для скульптури	15 шт.
27.	Гончарний круг	1 комплект
28.	Глина	50 кг
29.	Полімерна глина	15 наборів
30.	Пластилін	15 наборів
31.	Фарби (гуаш художня або майстер-клас, акрилові різних кольорів, акрилові лаки, контури, керамічні фарби)	по 15 наборів
32.	Стеки, пензлі, виїмки, штампи	15 наборів
Обладнання та матеріали розділу «Паперопластика».		
33.	Картон, папір (білий та кольоровий)	15 комплектів
34.	Олівці, гумки	15 наборів
35.	Ножиці	15 шт.
36.	Клей ПВА (250 мл)	15 шт.

Обладнання та матеріали розділу «Традиційні та сучасні види декоративно-ужиткового мистецтва»		
37.	Заготовлена природна сировина	
38.	Нитки, шнури , мотузки.	50 м
39.	Картон, папір (білий та кольоровий)	15 комплектів
40.	Олівці, гумки	15 наборів
41.	Ножиці	15 шт.
42.	Клей ПВА	250 млX15
43.	Бісер, намистини, кріплення та аксесуари.	15 наборів
44.	Голки для вишивання та нанизування.	15 наборів
45.	Тканини для вишивки	10м
46.	Тканини для батику	10м
47.	Тканини для колажів	10 наборів
48.	Фарби (гуаш художня або майстер-клас, акрилові різних кольорів та акрилові лаки, контури, вітражні фарби, для тканин)	по 15 наборів
49.	Скло віконне 20X15.	15 шт.
50.	Декупажні карти	35 наборів
Обладнання та матеріали розділу «Основи конструювання та дизайну»		
51.	Картон, папір (білий та кольоровий)	15 наборів
52.	Олівці, пензлі	11 наборів
53.	Фарби (гуаш художня або майстер-клас, акварель, анілінові)	по 15 наборів
54.	Фломастери	15 наборів
55.	Туш	10 шт.
56.	Готовальня	15 наборів
57.	Вимірювальна та масштабна лінійки	15 шт.
58.	Косинці	15 шт.
59.	Лекала	5 наборів
60.	Листи пінопласту 50x50	15 шт.

ЛІТЕРАТУРА

1. «Великие художники». Журнал. - Изд. ООО «Иглмосс Юкрейн», 2003.
2. «Галерея искусств». Популярный журнал о творчестве мастеров изобразительного искусства - ТОВ «Новий друк», 2006.
3. Збірник навчальних програм гуртків, студій і творчих об'єднань позашкільних навчальних закладів Київської області / за заг. ред. Т.В. Нестерук. – Біла Церква: КОПОПК, 2004.-Ч. I. – 188 с.

4. Збірник програм гуртків, студій і творчих об'єднань Кіровоградського обласного Центру дитячої та юнацької творчості. Частина I /Заг. ред. В.О. Бойчук. – Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2003. – 282 с.

5. «Історія Українського мистецтва в шести томах». – Київ. «Жовтень», 1968.

6. Комаровська О.А., Руденко І.В. Орієнтовне календарне планування уроків за програмою «Мистецтво». 6-8 класи./ Книга для вчителя дисциплін художньо-естетичного циклу. - Харків: ПП «Торсінг плюс», 2006. – с.730-768.-0,7

7. Комаровська О.А., Руденко І.В. Орієнтовне календарне планування уроків за програмою «Мистецтво». 7 клас./ Книга для вчителя дисциплін художньо-естетичного циклу. - Харків: ПП „Торсінг плюс”, 2006. – с.747-761.-0,7

8. Комаровська О.А., Руденко І.В. Орієнтовне календарне планування уроків за програмою «Мистецтво». 8 клас./ Книга для вчителя дисциплін художньо-естетичного циклу. - Харків: ПП „Торсінг плюс”, 2006. – с.762-768.-0,7

9. Косміна О.М. «Українське народне вбрання.»—Київ. Балтія-Друк,2006.

10. Масол Л.М., Гайдамака О.В., Калініченко О.В. Мистецтво: Підручник 5 клас/За заг. ред. Л.М.Масол .- К.: Промінь, 2006.-160с., іл.-13,0.

11. Масол Л.М., Гайдамака О.В., Калініченко О.В. Мистецтво: Підручник 6 клас/За заг. ред. Л.М.Масол .- К.: Промінь, 2006.-208с., іл.-16,0.

12. Масол Л.М., О.В. Гайдамака, Е.В. Белкіна, О.В. Калініченко, І.В. Руденко. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів. – Х.: Веста: Вид-во „Ранок”, 2006. – 256 с. – 16,0.

13. Програми з профільних предметів для спеціалізованих загальноосвітніх шкіл художнього профілю / Упоряд. О.В.Корнілова, О.В.Гайдамака, - Х.: Видавництво «Ранок», 2009.-256 с.

14. Програми факультативних курсів за вибором для спеціалізованих шкіл художнього профілю / Упоряд. О. В. Корнілова, О.В. Гайдамака. –Х.: Видавництво «Ранок», 2009. – 240 с.

15. «Художня культура». Навчальний посібник для учителів ЗНЗ. Матеріали для проведення уроків предмета «Художня культура». 9 клас. – Львів «ВД Артклас», 2009. – іл.

16. Ю. Руденко «Основи сучасного українського виховання», К. «Видавництво імені Олени Теліги», 2003.

<https://docs.google.com/document/d/1CmXIT41eQAlZhh5HeTuiBXb1fZNAoligEwZLarTjVyk>